

SCENARIUSZ AKCJI ARTYSTYCZNEJ

LICENCJA CC BY-NC-SA-3.0 PL

tytuł	Takata takata ta ta. Warsztat rytmiczny inspirowany rytmami muzyki romskiej.
	Uzupełnieniem tego scenariusza będzie materiał filmowy, pokazujący techniki palmas oraz wszystkie ćwiczenia rytmiczne. Scenariusz powstał na podstawie zajęć rytmicznych prowadzonych przez grupę teatralną „Glutaminian Sodu”. Warsztat do prowadzenia dla osób, które lubią bawić się rytmami.

grupa docelowa	przedszkolaki	Klasy 1-3 SP	Klasy 4-6 SP	rodziny
----------------	---------------	--------------	--------------	---------

krótki opis scenariusza

W trakcie zajęć uczestnicy poznają różne odmiany romskiej muzyki: utwory bałkańskie, hiszpańskie, polskie i rosyjskie, węgierskie. W ramach warsztatu nauczą się wystukiwać proste rytmy nieparzyste (trójkę, piątkę) oraz dwunastkę.

metody pracy

Ćwiczenie rytmiczne, głosowe, ruchowe, oglądanie materiału źródłowego

cele / efekty /

Celem zajęć jest pokazanie uczestnikom różnorodności muzyki romskiej.

czas trwania	2 x 45 minut
--------------	--------------

PRZYGOTOWANIE ZAJĘĆ	
środki dydaktyczne	Proste instrumenty rytmiczne(opcjonalnie), stół, materiał video

przebieg działania z opisem

1. Włącz uczniom do posłuchania fragmenty muzyczne wybranych artystów romskich: Esmā Redzepova (Caje Sukarije), Taraf de Haidouks (Dumbala dumba), Loyko, wybrane bulerias i tangos.
2. Zapytaj czym, według nich, charakteryzuje się ta muzyka. Jakie ma cechy wspólne, a czym się różni od siebie. Porozmawiajcie o rytmie – jaki jest (trudny – łatwy, parzysty – nieparzysty, szybki – wolny), jakie to ma znaczenie.
3. W Polsce najczęściej wykorzystywany jest rytm 4/4, jest on stały, łatwy do zapamiętania i wyklaskania. Czasem rytm sam w sobie może być muzyką. Tak się dzieje szczególnie w przypadku rytmów nieparzystych. Ponieważ wielu Romów nie było stać na dobre (drogie) instrumenty rytmiczne, wykorzystywali najprostsze przedmioty i siebie: grali na łyżkach, garnkach, pstrykali palcami, klaskali.
  - a. Podziel grupę na cztery zespoły. Każdej przyporządkuj jedną wartość 1-2-3-4. Zapoczątkuj rytm klaszcząc w ręce czwórkę, poproś, żeby wszyscy powtórzyli za tobą. Następnie poproś, żeby każda grupa, w tym samym tempie, wyklaskała po kolei swoją wartość. Zapętl rytm. Zwróć uczniom uwagę na sposób klaskania. Jeśli będzie on mechaniczny, obojętny, a dźwięk będzie płaski, to nie nigdy nie będzie to muzyką. Jeśli wszyscy spróbują się zgrać, dopasować tempem, głośnością i dźwiękiem, to zaraz potem zaczyna się wtórzyć muzyka. Pokaż uczniom techniki palmas: ciche i głośne klaskanie.
  - b. Spróbujcie nogami pokazać rytm trójkowy. Bardzo dobrym sposobem jest „chodzenie” po odwróconej literze U. Zaczynacie z lewą nogą wysuniętą do przodu, ciężar ciała na prawej. 1 – postawienie lewej nogi; 2 – dostawienie prawej do boku; 3 przełożenie lewej nogi do tyłu. I jeszcze raz, przy czym teraz 1 to będzie postawienie (tupnięcie)

prawej nogi z przodu; 2 – dostawienie lewej do boku, 3 – odstawienie prawej do tyłu.

Kiedy kroki staną się proste, poproś uczniów, żeby wyraźnie zaakcentowali 1 (kłaśnięciem, słowem (raz)). Powtórzcie to kilka razy. Następnie wprowadź rytm piątkowy – 2+3 albo 3+2;. Czyli 1-2_1-2-3 albo 1-2-3_1-2. Dwójkę pokazujemy poprzez przeniesienie ciężaru ciała z tylnej na przednią nogę i z powrotem. Powtórzcie rytm kilka razy. Podobnie jak w przypadku klaskania, sposób poruszania również ma zasadnicze znaczenie dla budowania rytmu. Sztywne, mechaniczne kroki nie pozwolą zbudować nam żadnej frazy muzycznej. Swobodny, taneczny krok pozwoli zgrać się grupie, może stać się mianownikiem dla dalszych działań. Kiedy grupa zapamięta układ poproś, żeby akcentowali jedyńki.

Poproś, żeby grupa sama pokazała dwie wersje (2+3 i 3+2), akcentując jedyńki, niech to zrobią sami, bez twojej pomocy. Kiedy nie będzie to stanowiło dla nich trudności, powiedz, że teraz ty będziesz pokazywać jeden rytm, a oni drugi. Jeśli grupa nie będzie miała z tym kłopotu, możesz ustawić ich w dwóch rzędach naprzeciw siebie i zadać to samo zadanie. Najmocniejszych uczniów ustaw z przodu, tak aby inni mogli na nich patrzeć. Kluczową sprawą w tym ćwiczeniu jest znalezieniu w tupaniu, klaskaniu melodii. Przy pewnej wprawie uczestnicy ćwiczenia już nie czekają nerwowo na swoją kolej, ale potrafią też słuchać innych. To zadanie, szczególnie ostatnie modyfikacje, nie jest bardzo proste, niektóre dzieci z łatwością powtarzają rytm 2+3, dla innych to jest duże wyzwanie.

- c. To zadanie jest dla starszych dzieci (5-6 klasa, młodzież, dorośli)

Na kartce piszemy kolejne cyfry:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Najpierw sam/a wyklaszcz 12, a następnie poproś grupę o powtórzenie tego ćwiczenia. Następne zadanie to wyklaskanie dwunastki, przy jednoczesnym akcentowaniu wartości zaznaczonych na czerwono: 1, 4, 5, 7, 9, 10.

Spróbujcie na różne sposoby: klaszczcie cicho, a akcentujcie głośno; liczcie w głowie, klaszczcie tylko akcenty. Kiedy grupa

zapamięta rozłożenie akcentów, puszczaemy w krąg iskierkę, czyli wszyscy równo, cichutko wyklaskujemy 12, a akcenty wykasują po kolei stojące obok siebie osoby.

Założmy, że w kręgu stoi 7 osób – kolejne literki

A B C D E F G

ponieważ stoicie w kręgu, iskierka zapęła się. Tutaj jest schemat pokazujący, co która osoba wyklaskuje :

A	B	C	D	E	F	G	A	B	C	D	E	F	G	A	B	C
																..
1	4	5	7	9	10	1	4	5	7	9	10	1	4	5	7	9..

BY-NC-SA	kopiować	zmieniać i remiksować	rozpowszechniać	przedstawiać i wykonywać	nie możesz na nim zarabiać	musisz udostępnić go na tej samej licencji	i musisz oznaczyć autora oryginału
Ten utwór możesz za darmo:							

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz tak długo jak utwory zależne będą również obejmowane tą samą licencją. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/pl/>